

Cehennem görünüyor mu?

İzmir Hanımlar İhtisas Dersi: “İşaratü'l-İcaz'da Cehennemin yeri ile ilgili geçen şu cümleyi açıklar mısınız: “Cehennemin arzın altında bulunması, arzın karnında veya arz ile muttasıl, yapışık olmasını istilzam etmez. Zira şems, kamer, yıldız, arz gibi küreler, hep şecere-i hilkatin meyveleridir. Malûmdur ki, meyvenin altı, bütün dalların aralarına şümulü vardır. Binaenaleyh, Allah'ın mülkü pek geniştir. Şecere-i hilkatin dalları da her tarafa uzanıp gitmiştir; Cehennem nereye giderse, yeri vardır.” (1)

CEHENNEMİN YERİ NERESİDİR?

Bahse konu yer, Bakara Sûresinin 24. Âyetinin İşaratü'l-İcaz'daki tefsirinde geçiyor. Tefsiri yapılan âyetin meali şöyledir: “Yakıtı insanlarla taşlar olan ateşten sakının. O ateş kâfirler için hazırlanmıştır.”²

Burada iki soru mukadder olmuştur:

1- Cehennemin yeri neresidir?

Üstad Hazretleri bu soruya, “Cehennemin yeri tahte'l-arz, yani yerin altındadır.”³ hadisi ile cevap veriyor. Bediüzzaman burada diyor ki: “Küre-i arzın merkezinde bulunan iki yüz bin derece hararetli bir ateş, Cehenneme bir çekirdek hükmünde olup, kıyamette, kabuğu hükmünde bulunan tabaka-i türabiyeyi çatlatıp, bütün dehşetiyle çıkar, tevessü etmeye başlar ve tam teçhizatıyla Cehennem meydana gelir, denilebilir.”

Bu cevaba gelen ikinci mukadder soru da şudur:

2- “Arz, Cehenneme nisbeten bir yumurta kadardır. O kocaman Cehennem, arzın

karnında nasıl yerleşir?”

Bu soruya Üstad Hazretleri birkaç vecihle cevap veriyor:

1- Âhiret âleminde olan Cehennem öyle bir azamet içindedir ki, binlerce dünyayı yutar ve doymaz. Şu içinde yaşadığımız şهادet âlemi ise Cehennemin bu boyutta genişlemesine mani olmuştur. Yer kürenin içindeki Cehennemden maksat, Cehennemin kalbi ve çekirdeğidir.

2- Cehennem arzın altındadır hadisinden, Cehennemin arzın içinde veya arz ile yapışık bir yerde olduğu anlaşılmaz. Zira arz, ay, gezegen, güneş ve yıldız gibi kürelerin hepsi hilkat şeceresinin meyveleridir. “Malûmdur ki, meyvenin altı, bütün dalların aralarına şumulü vardır.”

MEYVENİN ALTI VE DALLARIN ARALARI

Kâinattaki yıldızlar, küreler, galaksiler ve kuasarlar birer yaratılış meyvesidirler. Cehennemin yeri bütün bu yaratılış meyvelerinin altındadır. Meyvenin altından maksat, bütün dallarının aralarıdır. Nasıl bir ağacın meyvelerinin altından, ağacın bütün dallarının aralarını anlıyorsak; her biri birer yaratılış meyvesi olan dev kürelerin, dev yıldızların, dev galaksilerin ve dev kuasarların altından da bütün kâinatı, yani bütün hilkatı anlıyoruz.

Ve anlıyoruz ki, şu şهادet âlemi, yani şu görünen âlem, Cehennemin yüzüne çekilmiş tenteneli bir perdeden ibarettir. Meyvenin hangi dalını kaldırsak, altından Cehennem görünecektir. Ve aslında meyveler de, Cehennemin âlem-i şهادetten görüntüleridir denilebilir.

BÜTÜN ATEŞİMİZ CEHENNEMDEN OLMASIN

Yani anlıyoruz ki, yer kürenin içinden fırlayan lavlar olsun, dev yıldızlardan, dev kürelerden, dev galaksilerden ve dev kuasarlardan akıl almaz homurtularla kükreyip dönen ateş olsun, bu kürelerden kâinata yayılan enerji olsun Cehennemin âlem-i şهادetteki farklı boyutlarda görüntülerinden başka bir şey değildirler.

Nitekim yazın şiddetli sıcağına bile hadis dilinde “min feyhi cehennem” (Cehennemden bir nefes) denmiştir.⁴

Keza kışın şiddetli soğğundan olan zemherir bile Cehennemde soğğı ile yakan bir ateş sınıfının adıdır.⁵

3- “Allah’ın mülkü pek geniştir. Şecere-i hilkatın dalları da her tarafa uzanıp gitmiştir; Cehennem nereye giderse, yeri vardır.” Allah nereye dilerse Cehennemini kurar.

4- Bir rivayete göre Cehennem matvidir, yani dürölüp bükülmüş ve adeta nüve veya yumurta haline getirilmiştir. Öyleyse Cehennemin yer kürenin merkezinde bir çekirdek halinde şimdilik bize varlığını hissettirmesi, bilâhare âhiret âlemi açılınca da tamamıyla tezahür etmesi mümkündür.⁶

Allahümme ecirnâ mine’nnâr! Âmin.

Dipnotlar:

1- Bediüzzaman, İşaratü'l-İ'caz, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 2009, s. 302.

2 -Bakara Sûresi: 24.

3 -Hakim, Müstedrek, 4/568.

4- Bediüzzaman, Mektûbât, Yeni Asya Neşriyat, Germany, 1994, s.15; Buhari, 1/142, 162.

5- Bediüzzaman, Sözler, Yeni Asya Neşr., Germany, 1993, s. 237; İşaratü'l-İ'caz, Yeni Asya Neşr., İstanbul, 2009, s. 301.

6- Bediüzzaman, İşaratü'l-İ'caz, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 2009, s. 302.